

Sammendrag:

Omfanget av skoleskyss og kostnader ved alternative skyssgrenser i barne- og ungdomsskolen

Formålet med analysen har vært å beregne omfanget av og kostnader ved alternative skyssgrenser for 6-åringer, aldersgruppen 7-9 år og aldersgruppen 13-15 år (ungdomsskolen). I denne rapporten analyseres bare de ressursmessige konsekvenser av forskjellige skyssgrenser. Det vil si at vurderingen av risiko langs skolevegen ikke inngår i prosjektet.

Generelle kostnadsdata for skoleskyss (buss, bane og personbil) på landsbasis er ikke tilgjengelig i offentlige statistikk. I prosjektet ble data fra samferdselsjefene i Oppland og Akershus fylke lagt til grunn hva angår kostnader pr elevkm. Kommunal refusjon av utgifter til billetter m v ble kalkulert til ca 1/3 av totale transportkostnader.

For å gjennomføre kostnadsberegningene på kommunalt nivå har det vært nødvendig å utvide modellen som ble laget i forbindelse med skoleskyssberegninger for 6-åringer (Hagen og Engebretsen, 1995). Arbeidet med å beregne omfanget av skoleskyssen har bestått av stedfesting av skoler, beregning av avstander langs veg fra den enkelte skole til alle boligområder i kommunene, stedfesting av aldersgruppenes bosettingsmønster og beregning av avstand langs veg fra elevenes bosted til nærmeste skole. Summerte tall på kommune- og fylkesnivå danner grunnlaget for kostnadsanalyser.

Modellen er kontrollert gjennom beregning av skolenes elevtall og skyssbehov for skoleåret 1995/96 og delvis 1994/95. Testen viser at modellen beregner tilnærmet riktig elevtall for de fleste skolene. Videre beregner modellen trolig korrekte tall for skyssbehov etter statens avstandsnorm. De fleste kommunene oppgir imidlertid høyere tall, blant annet fordi skyss på grunn av funksjonshemming, skyss til privatskoler og andre spesielle behov er tatt med.

Antall skyssberettigede 6-åringer i 1997 er ved skyssgrenser på 4 og 2 km beregnet til henholdsvis ca 5.600 elever og nær 14 500 elever (inkludert en andel ufordelte elever uten adresse). 83 elever som må bruke båt/ferge i skoleskyss er ikke inkludert. Dette gjelder også et visst antall funksjonshemmede som har krav på skoleskyss uansett avstand. Skysskostnadene på landsbasis utgjør årlig ca 55,2 mill og ca 83,6 mill ved de to skyssgrensene (4 og 2 km). Det vil si en differanse på ca 28,4 mill.

For aldersgruppen 7-9 år vil på tilsvarende måte dagens skyssgrenseordning på 4 km omfatte ca 17.200 elever i 1997 (9,5% av aldersgruppen), noe som gir en beregnet årlig transportkostnad på nær 165 mill kroner. Reduseres skyssgrensen til 2 km vil antall elever som får rett til skoleskyss utgjøre ca 43.100 elever, noe som utgjør 23,9% av alle elever i aldersgruppen. Tilhørende transportkostnader er beregnet til vel 244 mill kroner pr år. Det vil si at den reduserte skyssgrensen gir en merkostnad på vel 79 mill kroner årlig.

For aldersgruppen 13-15 år (ungdomsskolen) ble det beregnet årlige transportkostnader for skyssgrenser på 4 km (dagens ordning) og 5 km. Kostnadene for en skyssgrense på 4 km er anslått til 556 mill kroner. Denne ordningen omfatter vel 44.600 elever, noe som utgjør en andel på ca 28,6% av alle elever i aldersgruppen. En økning av skyssgrensen til 5 km vil tilsvarende omfatte nær 37.500 elever som utgjør en andel på vel 24,0% av alle elever i aldersgruppen. Årlige transportkostnader blir i dette tilfellet vel 520,5 mill på årsbasis, noe som gir en besparing på nær 36 mill i forhold til en skyssgrense på 4 km.